

delen af de internt fordrevne tilbringer deres tredje vinter i spontane bosættelser, midlertidige husninger eller hos værtsfamilier.

Fra dansk side ydes en betydelig humanitær bistand. I de sidste 3 år har Danmark ydet 85,5 mio. kr. gennem FN og danske private nødhjælpsorganisationer. Dansk Flygtningehjælp og ASF-Dansk Folkehjælp har haft en central rolle i fordelingen af den internationale nødhjælp i Ingusjetien og Tjetjenien.

Nødhjælpsarbejdet vanskeliggøres af den dårlige sikkerhedssituation. De russiske myndigheders indsats for at sikre nødhjælpsarbejdernes adgang og sikkerhed anses generelt for utilstrækkelig. Der har været eksempler på chikane, og i perioder synes man fra russisk side at ønske en begrænsning af den internationale tilstedeværelse.

Der er dog også tegn på en bedring i form af en mere åben dialog mellem de private organisationer og myndighederne. Dansk Flygtningehjælp deltager nu i månedlige møder mellem føderale og lokale myndigheder og de humanitære organisationer i Tjetjenien.

Fra russisk side synes der at være et stærkt ønske om en snarlig tilbagevenden af internt fordrevne fra Ingusjetien til Tjetjenien. I lyset af rapporterne om fortsatte menneskerettighedskrænkelser i Tjetjenien lægger regeringen ligesom FN og EU vægt på, at tilbagevenden kun må ske på frivilligt grundlag.

Så vil jeg godt komme lidt nærmere ind på spørgsmålet om, hvorvidt den sag skal rejses, som jeg også gik ind for i fjor, sidste sommer, mod Rusland ved Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol.

Det er Ruslands pligt at tilvejebringe væsentlige forbedringer af de sociale og humanitære forhold for den tjetjenske befolkning. De russiske myndigheder må tage mere konkrete skridt til at forhindre overgreb mod civile i Tjetjenien. Der må foretages en langt mere systematisk efterforskning af de rapporterede overgreb.

Befolkningen i Tjetjenien må have tillid til, at alle, som har gjort sig skyldige i sådanne overgreb, bliver stillet til ansvar og straffet. De russiske myndigheder må også bidrage mere til at forbedre forholdene for de mange flygtninge og internt fordrevne i regionen, indtil de føler sig trygge nok til at kunne vende frivilligt tilbage. Og først og fremmest må Rusland gøre mere for at opnå en politisk aftale, der kan tilvejebringe en varig løsning på konflikten i Tjetjenien. Et po-

litisk forhandlingsbord er altså den eneste reelle vej til fremskridt.

Dette er målsætningen, som vi også tager op i vores dialog med de russiske myndigheder, både direkte, gennem EU og i andre internationale fora som f.eks. FN's Menneskerettighedskommission. Senest fremhævede jeg disse synspunkter over for min russiske kollega, udenrigsminister Ivanov, den 6. marts i år, hvor vi havde et møde i Kaliningrad.

Forespørgerne henviser til overvejelserne om klagesagen mod Rusland ved Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol i Strasbourg og henviser også til, at jeg har ønsket en sådan, som den daværende regering dog ikke efterkom.

Kl. 10.40

Hvorfor vil jeg så ikke rejse den nu, når jeg sidder i regeringen? Fordi situationen naturligvis har ændret sig. Siden sidste sommer og den 11. september er den politiske løsning trods alt kommet et skridt nærmere. Der er foretaget arrestationer for overgreb mod civile. Der er kommet en russisk kommissær for menneskerettigheder i Tjetjenien. Og Europarådet arbejder i dette kontor for menneskerettigheder i Tjetjenien.

Derfor har Europarådet også i sit møde i januar ændret sin indstilling til Rusland. Europarådet har i januar i år ikke den samme indstilling, som Europarådet havde i januar i fjor. Også fordi Europarådet selvfølgelig har konstateret, at der er sket noget, ligesom FN's Menneskerettighedskommission, hvor jeg talte med højkommissæren i går, også har en anden opfattelse end sidste år. Verden har heldigvis bevæget sig, om end vi synes, at den skulle have bevæget sig betydelig hurtigere i den retning, vi gerne vil.

Derfor må overvejelser af denne karakter hele tiden sammenholdes med de øvrige påvirkningsmuligheder, vi har til rådighed. Det afgørende er, hvordan vi under de givne omstændigheder bedst og hurtigst kan forvente at opnå de resultater, vi stræber mod. Ikke mindst må vi udnytte de nye muligheder for samarbejde med Rusland, som har åbnet sig efter sidste sommer med den politiske og sikkerhedsmæssige udvikling, som katastrofen til trods er kommet efter den 11. september 2001.

Jeg kan slå fast, at EU ikke har ændret holdning til konflikten i Tjetjenien efter den 11. september. EU har aldrig bestridt Ruslands ret til at bekæmpe terrorisme. Og vore krav til de russiske myndigheder om overholdelse af menneskerettigheder og humanitære principper er uæn-